

Album två Sundvik

Så blev det sommar år 1911

De hade nått ett mål de säkert drömt om länge, ett eget sommarnöje.

Min morfar John hade fått det så ställt att han vågade sig på att köpa fastigheten Sundvik i Hesselby. Det var en mindre "grosshandlarvilla" med sjötomt och brygga. Han tjänade nu så mycket att han hade fått rösträtt. För på den tiden hette medborgarrätt pengar. Den tolvgradiga skalan gällde, den som hade mycket pengar hade många röster, lite pengar ingen rösträtt. På det sättet uppfyllde de rika guds utsago i bibeln att de som har skall vara givet och de kunde vinna alla val. Det var den tidens demokrati men ordet demokrat, var ett skällsord.

Vägen från villan ned till bryggan och sjön.

Familjen samlad framför sitt nyköpta sommarparadis.

Det var mälarbåtarna som tog dem ut till Sundvik, som låg i sundet mot Lambarön. Vid Kalvudden, i Hesselby var de framme vid Sundvik. Oftast var det Hillersjö med den bakåtlutande pansarstaven, de reste med.

Södra Riddarholmskajen 1896.

Det var ju några år innan de reste till Sundvik men det var här de gick ombord då de reste till Uppsala. Båten längst till vänster är Fyris ettan.

År 1911 ett glädjens och ett sorgens år.

Det var naturligtvis inte det att hon blev fotograferad med sin kusin och disyster Ella. Ella var sedermera gift Ekstrand och har en son som är tandläkare och är några år äldre än jag. Vi umgicks väl inte så ofta familjerna emellan men jag minns att vi hälsade på hos Ekstrands på Östermalm. Telefonledes höll disystrarna kontakt och då Greta dog ringde jag Ella och som sa, "Å vad skönt för henne, då har hon sitt gjort". Några år senare hade vi tappat kontakten med Ella. Barbro försökte hitta henne, men åren gick och vi trodde att Ella var död. Men efter flera år ringde hon till Barbro som blev alldeles iskall då hon hörde Ellas röst i telefonen. Det hela hade sin naturliga förklaring. När Ella verkligen var död 99 år gammal ringde hennes son Rune till oss alla och meddelade att nu var den generationen avslutad.

Greta och Ella kusiner och disystrar.
Våren 1911

Den sista bilden på den samlade familjen.
Den sista bilden på Hildur Maria min mormor.

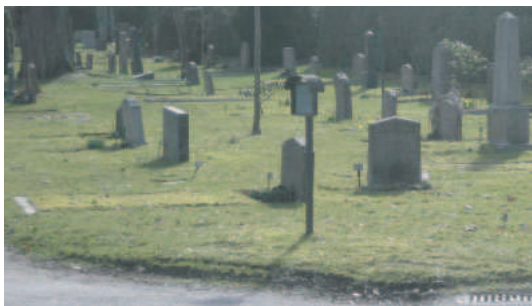

Greta gick till sin mors grav på Norra kyrkogården varje dag den första tiden. Hennes sorg var stor och smärtsam i flera år.

Vårt vackra Sundvik står det i fotoalbumet. Men glädjen förbyttes i stor sorg. Innan året var till ända var mamma Hildur död.

Läkarna bad att få obducera henne. I sin stora förtvivlan ville inte John att de skulle skära i henne nu, när de inte kunnat hjälpa henne förut.

Man trodde att hon drog på sig en obotlig sjukdom då hon i mycket dåligt väder köade för att se Oskar II på lit dé parad 1907. Liktittningar var på den tiden vanliga. Troligen var det blodkräfta, (cancer, leukemi) som hon hade.

J.F. Erikssons familjegrav på Norra begravningsplatsen där Hildur, Emma, John och Greta ligger. 16 A 4 är numret för att hitta dit, det står på stolpen i förgrunden. Graven är stenen till höger om stolpen.

Sommaren 1912 finns endast två bilder i albumet.

I den ena sitter de i trädgårdsmöbeln. Där sitter Greta och Wivan med Wivans fästman Isse med studentmössa. Längst till höger sitter Lisa men damen bredvid är bara initialena L.H.

Den andra är från bryggan som tillhörde Sundvik. Den är stor nog för midsommardansen. Men det året blev det nog ingen dans. Det är samma personer och det är Wivan som står i båten.

1913 har Greta blivit lite gladare, här på väg ner till bryggan. Men det blev bara två bilder i albumet.

Den andra är från köksingången med Greta, Nicke och många barn. Foto Nisse Westerlund som jag tror är Hesselbybo.

Det var så mycket barn som kom till mig sa mamma Greta. Det var ju lite sällskap för det var bara jag och Nicke som var där hela sommaren. I bland stekte jag Fattiga Riddare som dom åt med god aptit.

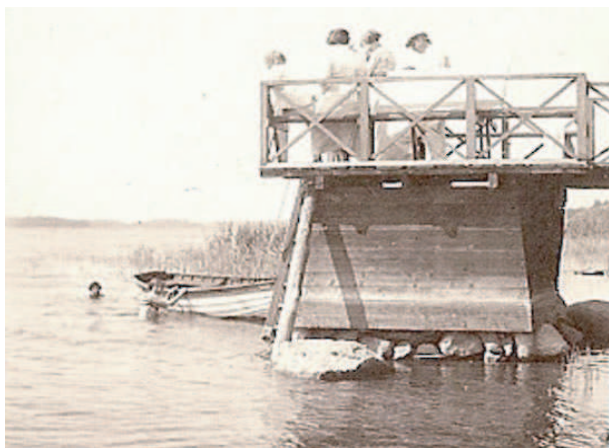
Apropå Fattiga Riddare, minns jag att mamma berättade att hon i en uppsats i skolan skrev, "att då hon kom hem fick hon lite uppstekt bröd."

Hon trodde att Fattiga Riddare var något man bara kallade rätten för där hemma. Mamma Hildur tyckte att det verkligen lät väldigt fattigt, med lite uppstekt bröd.

Den här bilden får inleda den härliga sommaren 1914 och nu har alla blivit glada igen.

Faster Matilda har snott Isses mössa och blivit en i gänget. Den 26 juli var ungdomarna i familjen Börje gäster, de ingick i umgängeskretsen.

Sundviks brygga från andra hållet.

Vid hopptornet på Hässelby Strandbad. Där spelades "Hässelbysteppen", där man dansade i mässingen och kaka i ett skjul".

Här syns lite mer av själva entren´ huset byggt i sluttning, trappan ledde upp till bostadsrummen. Greta i slips står i trappan, Isse och Nicke sitter i förgrunden. Jag tror att detta är sista bilden på Nicke?

Greta berättade att hon gick med Nicke till Häggskan anstalten. Där fick han åka ned i en hiss till en gaskammare. Efteråt fick hon se att han var död.

Då bestämde hon sig för att aldrig mer skaffa något djur. Katten Bisse blev 18 år och för honom höll hon likvaka, med en kamrat. Men de somnade bredvid katten som på morgonen var alldeles stel.

Då jag var färdig med kapitlet om Sundvik hittade Svea, Lisas album, med mer bilder.

Här dyker katten Bisse upp med Nicke Lisa och Ella. Och här sitter Wivan på Sundviks brygga med Lambarön i bakgrunden.

Det är fortfarande 1914

Helt sensationellt så dyker Kalle Loberg, som var en flitig gäst på Tranvik, upp från USA.

Lisa med Carl Loberg.

Här är Greta, Ella, John och Wivan. Sittande är

Lisa, Carl och en Karl Krawe? Troligen kompis med Loberg.

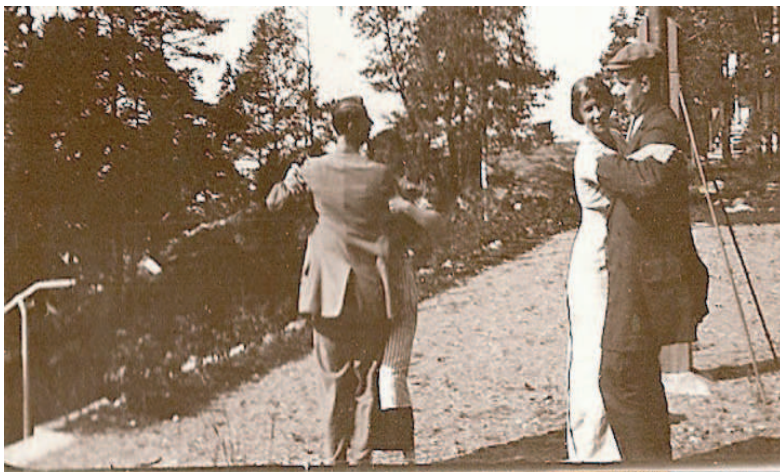
Till dragspelsmusik dansar Wivan med Loberg och Lisa med den andra Kalle.

Carl Loberg ses bl.a. på sid. 3,5 och 9 i det första albumet.

Det var en grusplan kring flaggstången med en blomsterrabatt omkring.

Till vänster syns trappan ned till bryggan och boningshuset skymtar i bakgrunden.

Det står en soffa längst bort på berget, kanske en utsiktsplats.

Det var dans bort i Sandviksvägen den ljuvliga sommaren 1914

En glad faster Matilda

Det hände att man träffades i stan också. Här är Erikssons flickor tillsammans med Börjes på dåtidens inneställe Fenix Palatset.

Uppfört 1910-12 restaurant, Varieté och Nöjespalats. Cabaret 1917. Frikyrka lunch matsal på Adolf Fredr. kyrkog. nr 10

Det finns några bilder från Wivans besök i Kisebast i Fågelfors i Småland släktens hemort.

Wivan på besök i Kisebast hos moster Sofi.

Alexius Karlsson "Alex" står mitt i bilden
Wivan i fronten Ella vid pelarens insida.

Fam. Duroj besök i Kisebast hos Alex

Från höger Alex, med sin Greta, deras dotter Ellen, mamma Greta med Jan framför, Bertil, barnet och damen är släkt med Alexs Greta.

Sommaren 1914 hade gått mot sin kulmen och värmeböljan fortsatte.

Livet lekte och sommaren log och de sorglösa dagarna gled undan.

Den här bilden är tagen på ångbåtsbryggan, i väntan på båten som skall för Börjes hem, står det i albumet. Jag tror att det är "Gidde", Gideon Börje som syns till höger. Han blev en av seklets framstående svenska konstnärer.

Det blev afton även den dagen den 26 juli 1914. En mycket varm afton och man sa, det måste bli en riktig urladdning på det här. Man tänkte förstås på kraftiga åskväder.

Man blev bönhörd över hövan, två dagar senare den 28 juli 1914 föll de ödesdiga skotten i Sarajevo, då Österrikes tronföljare mördades.

Det blev statskottet till det första världskriget. Propagandakrigets lögn drog igång och strax var kriget ett faktum och tysken vid Frankrikes gräns. Så manades arbetar miljonerna på var sin sida av fronterna att gå ut och mörda varandra. Att gå ut för en lögn, att dö.

I september då denna bild togs, var kriget i full gång. Mamma Greta sa senare, "det var den sommaren vi skrattade fram världskriget". Greta och Lisa mellan herrarna Ebba Ljungmark längst till vänster. Inte nog med ett världskrig sedan bröt Spanska sjukan ut fredsåret 1918.

Det var krig och ransoneringar på sånt man tagit för givet.

Det blev plötsligt vinter och kallt i Gretas fotoalbum.

På vintrig Lidingö promenad skrev Greta som kommentar till de tre bruna bilderna.

Men hon skrev även att det är Wivan, Greta, Ebba och (Inga, som plåtade). Wivan står i "rävboa" och Ebba sorgklädd. Ebba Ljungmark var syssling till flickorna Eriksson. Nu är det någon närstående som gått bort. Ebba gick bort redan 1918, kanske i Spanska sjukan som grasserade då. En influensa som Asiaten 1957 eller Hongkong senare. Spanskan, kom även den från sydost Asien. Många dog, särskilt ungdomar.

Den här bilden ser spöklik ut, som en scen ur filmen Herr Arnes penningar från 1921.

I januari 1915 klev de kring i snön på Lidingö.

Inga och Greta på skidor vid Ugglevikskällan i februari 1915. En dam fick fortfarande inte visa vristen, så skidor fick man åka så att säga i långklänning.

Inga eller Ingrid Björk som hon hette var skolkamrat till Greta och genom livet hennes bästa väninna. Jag minns mycket väl tant Inga som mycket vänlig men med konstiga fingrar. Dom var söndervärkta av reumatism.

1916 blev ett år som var livsavgörande för mamma Greta

Ivar visar badmodet 1916

Första bilden där Johns andra hustru Emma är med, på samma bild som Greta. Det var svårt att acceptera att någon tog mamma Hildurs plats. Lisa har även en ny fästman, Ivar som presenteras nedan.

Ivar Källström 1916 och 1960

Ivar och Lisa var ett par i många år under ungdomen. Ivar hade vurm för hundar och hästkrafter under huven. Han hade drogbilar en tid. Då jag träffade honom hade han korkfabrik. Jag fick kork till min korkpistol då Lisa och jag var där. På Lisas begravning var han med och hemma hos oss. Sista gången jag såg honom var på en krog på kungsholmen jag var där med Nisse min lumparkompis. Ivar ville bjuda på läsk eller glass, men vi föredrog något starkare. Jan var stor nu.

Greta och Lisa i Sundviks pionrabatt med Ivars hund Donna. (Nu kan jag inte se Nicke mer på bilderna.)

Ivar kommer in genom grinden på Sundvik med sin nya bil. Vilket märke det är får någon forska i, men 1916 eller tidigare är modellåret. Den har bara en lykta och reservtanken på fotsteget. Men tvätten klarade sig.

1916 Fler bilder på Sundviks villan.

Sundvik från vägen med staket och källaringång. I tornrummet till höger gifte sig Greta med Bertil, sommaren 1921.

Från andra hållet med entré trappan och köksingång. Min morfar John sticker upp strax intill trappan.

Dags att hissa flaggan. Ryktet om min död är ganska överdrivet, säger hunden Nicke som syns till vänster. Greta, Ebba och John.

Till höger en lite otydlig bild från utsiktsberget. Det är min farbror Birger till vänster, han kom att presentera sin bror Bertil för Greta. Han kom själv att bygga sina hus med strålande utsikt i Hässelby.

Vårt utsiktsberg står det i albumet.

En sjöman har gått i land!

Han hade gått till sjöss 1913, var kollämpare i undre kolboxen på styckegods ångaren SS. Bur. Hon gick med Bertil i maskin bl.a. till Alexandria i Egypten till Cardiff i England och enda upp till Arkhangelsk vid vita havet i Ryssland. Resan efter Norges fjordar önskade han att få göra om med Greta på Hurtigrutten. Men det blev Göta kanal istället. Bilden är tagen i Slite på Gotland 1915 då han var inkallad på Jagaren Hugin och fick uppleva förödelsen efter den värsta sjöstrid som inträffat i modern tid i Sverige. "Slakten av det Tyska minslagskeppet Albatross" vid Östergarn på Gotland.

1916 blev de presenterade för varandra av Bertils bror Birger.

Så, nu är han med i bilden, Bertil Duroj och det ser ut som att de är mer än bekanta, kanske kan man säga fästfolk. Birger sitter till höger och jag tror att det är Wivans blivande man Nisse Strömberg bakom henne. Längst till vänster, Greta, tätt intill Bertil, där hon stannade så länge han levde.

Till vänster står Ebba som är med på de flesta bilder, Emma, John med maskinist mössa Ivar med bilist mössa och hund. Lisa hos den ene av männen som jag ej har namn på.

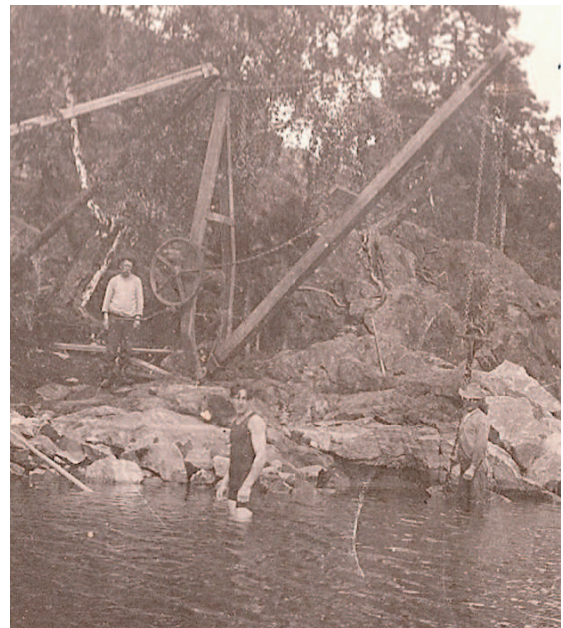
En sjöman gick i land, men inte längre än att han stod kvar med fötterna i sjön.

Bertils far, Adolf Pettersson var grundläggare i Hesselby. Han hade ett företag tillsammans med Stolt. Pettersson & Stolt var namnet. De grundlade hela Hässelby villastad.

Adolf byggde muren runt begravningsplatsen, vid Hässelby Strand. Även sin egen grav. Ett stort stenblock med ett mindre på, till Otilia sin hustru och 10 mindre stenplattor runt om för urngravar åt alla sina barn. Här bygger de Allmänna badet i Hesselby 1916. Bertil hoppade in i jobbet då han kom hem.

På den här bilden ser man att Sundvik var en gedigen anläggning. Trappan som leder ned till bryggan

Hälsbast den 20 sept 1912

Kära kusin Greta
 tack för brevet samt de
 goda karamellerna som tulla
 hade med sig. Kära lilla Greta
 nu är det snart höst löven
 börjar gulna och falla av
 träden det har varit en rengrig
 och tråkig sommar här det
 har alls ej varit så roligt som
 förra sommarn då du var här.
 Stachars tulla hon blev sjuk så
 att hon ej kunde återvända
 till Stokholm det var tråkigt
 för henne. Mamma är bättre nu

fast inte starch. Jag undrar om du
 har flyttat in till stan ännu
 eller du bor kvar på landet om
 det ej vore så långt skulle jag
 springa och hälsa på dig ibland
 så roligt det skulle vara.
 Mamma och jag var i går i
 skogen och skulle plocka lingon
 men hittade inga det var knappast
 något lingonris sedan tog vi vägen
 till moster Anna och tulla där träffa
 vi Fröken Holm och där hade
 vi kaffe till sammans i dag
 skall jag gå till Fröken Holm
 och vi skall gå åt ett annat håll
 och se om vi hittar några lingon.

Ja nu får jag sluta med många
 kära hälsningar till dig Morbror
 Vivian Lisa samt Fester.

Din kusin Gärda.

Mamma och Pappa hälsar
 så godt till eder alla.

Fenixpalatset som blev Citykyrkan.

På Fenixpalatset var de och festade vid krigs--utbrottet 1914. Det finns en bild på det i andra albumet på sid. 6.

Det finns faktiskt kvar 2008. Anita och jag var där och åt en sallats-lunch och besåg den storslagna inredningen i de före detta fest-salongerna.

Det är faktiskt sevärt. Så slink in där, på en lunch någon gång, det är både gott och billigt.

Det står Citykyrkan på husfasaden och ligger på Adolf Fredriks kyrkogata 10, nära korsningen till Drottninggatan.

Så här ser skylten i porten ut. Redan då man kommer in genom porten är det sevärt, så stanna till där innan du åker upp till själva Fenix Palatsets forna lokaler.